

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет _____ Автоматики і комп'ютеризованих технологій _____
(повна назва)

Кафедра _____ Безпекової інженерії _____
(повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
_____ Ігор РУБАН _____

(підпис, ініціали, прізвище)

" _____ " _____ 09 _____ 2024_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Антикорупція та доброчесність _____

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) рівень _____

(назва освітнього рівня)

спеціальність _____ усі спеціальності університету _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна/наукова програма _____ усі програми університету _____

(повна назва програми)

факультет _____ усі факультети університету _____

(назва факультету, відділення, центру)

Харків – 2024 р.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС <u> 3 </u>	Вибіркова	
Змістових модулів <u> 2 </u>	Рік підготовки:	
	1 -й	1 -й
Індивідуальних завдань: РГЗ та КР _____ курс. робота (проект) _____	Семестр	
Загальна кількість годин <u> 90 </u>	2 -й	2 -й
	Кількість годин	
	90	90
	Навчальні заняття:	
Мова навчання <u> українська </u>	1) лекції, год	
	18	4
	2) практичні, год	
	12	8
	3) лабораторні, год	
	-	-
	4) консультації, год	
	6	-
	Самостійна робота, год	
	54	78
	в тому числі: 1) РГЗ та КР., год.	
	-	-
	2) курсова робота(проект), год	
	-	-
Вид контролю: <u> залік </u>		

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета вивчення дисципліни

Мета дисципліни – сформувати у здобувачів розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також сприяти засвоєнню практичних навичок, які допоможуть уникати корупції на всіх рівнях професійної діяльності та діяти доброчесно й відповідально в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.

2.2 Результати навчання

За результатами вивчення дисципліни здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти повинні:

знати: поняття доброчесності й підходи до його визначення; основні теорії походження корупції, її причини та наслідки; вплив корупції на різні сфери життя; роль громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції; значення відповідальності ЗМІ та етичних аспектів створення, надання й споживання медіа; важливість дотримання академічної культури; права, обов'язки й можливості здобувачів;

вміти: аналізувати проблеми, пов'язані з доброчесністю й корупцією в суспільному контексті, а також створювати та оцінювати шляхи їх вирішення; передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, що стосуються доброчесності у власному житті; визнавати важливість доброчесності в розв'язанні проблем, із якими здобувачі зіткнуться в майбутньому; обґрунтовувати важливість доброчесності в суспільстві; використовувати на практиці основні інструменти участі молоді в розбудові доброчесного суспільства;

володіти такими основними компетентностями:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміти обробляти та застосовувати інформацію нормативно-правових документів;
- усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ антикорупції та доброчесності; дотримання основних принципів розбудови доброчесного суспільства;
- здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері антикорупції;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та академічною доброчесністю, реалізовувати заходи щодо їх запобігання у межах напрямів своєї діяльності;

- здатність розробляти проекти на основі принципів доброчесності, управляти ними, виявляти ініціативу.

2.3 Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни базується на знаннях, що були отримані під час вивчення дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Основи права» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Корупція як соціально-економічне явище, її причини та наслідки.

Тема 2. Антикорупційна політика України.

Тема 3. Суб'єкти антикорупційної діяльності та міжнародне антикорупційне законодавство.

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Доброчесність та громадська участь в заходах щодо запобігання і протидії корупції.

Тема 5. Дослідження впливу корупції на бізнес-процеси держави.

Тема 6. Роль вищої освіти в розбудові доброчесності.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр.	лаб.	с.р.	конс.		лк	пр.	лаб.	с.р.	к.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Корупція як соціально-економічне явище, її причини та наслідки. 1.1. Походження корупції, її види та форми. 1.2. Поширеність корупції в Україні та світі. 1.3. Наслідки корупції для суспільства. 1.4. Світовий досвід боротьби з корупцією.	27	4	4		17	2	16	2	2		12	
Тема 2. Антикорупційна політика України. 2.1. Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією. 2.2. Система антикорупційних органів України. 2.3. Розслідування корупційних правопорушень.	6	2			4		6				6	
Тема 3. Суб'єкти антикорупційної діяльності та міжнародне антикорупційне законодавство. 3.1. Конвенція ООН проти корупції, основні принципи. 3.2. Корупція у сфері функціонування державної влади. 3.3. Перспективи боротьби з корупцією в епоху цифровізації.	6	2			4		10				10	
Тестування	2				2							
Разом за змістовим модулем 1	41	8	4		27	2	32	2	2		28	
Змістовий модуль 2.												
Тема 4. Добросесність та громадська участь в заходах щодо запобігання і протидії корупції. 4.1. Визначення та види добросесності. 4.2. Роль громадської участі в процесі боротьби з корупцією. 4.3. Залучення громадян до боротьби з корупцією: уявлення та умови. 4.4. Роль медіа в процесі боротьби з корупцією. 4.5. Добросесність медіа та загрози для добросесності.	22	4	4		12	2	34	2	4		28	
Тема 5. Дослідження впливу корупції на бізнес-процеси держави. 5.1. Причини, наслідки корупції	10	2	2		4	2	10		2		8	

для бізнесу. 5.2. Нормативно-правове регулювання корупції в бізнесі. 5.3. Комплексна антикорупційна система компанії.												
Тема 6. Роль вищої освіти в розбудові доброчесності. 6.1. Академічна доброчесність, види її порушень. 6.2. Шляхи розбудови доброчесності в ЗВО. 6.3. Академічний плагіат: причини та наслідки. 6.4. Права та обов'язки студентства. 6.5. Студентське самоврядування. 6.6. Участь здобувачів у процесі забезпечення якості освіти.	15	4	2		9		14					14
Тестування	2				2							
Разом за змістовим модулем 2	49	10	8		27	4	58	2	6			50
Усього годин	90	18	12		54	6	90	4	8			78

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Інтерактивна вправа «Доброчесність стосується кожного»	2	2
2	Виявлення основних корупційних ризиків при досягненні цілей сталого розвитку	2	
3	Використання інструментарію доброчесності при вирішенні корупційних ситуацій	2	2
4	Доброчесні медіа: формат, методи та форми донесення інформації	2	2
5	Складання комплексної антикорупційної системи компанії	2	2
6	Доброчесність в освіті: як студентство змінює освітнє середовище	2	
Загальна кількість, год.		12	8

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Обсяг, год	
		денна форма	заочна форма
1	Причини долучення до корупції.	4	10
	Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею.	6	12
	Поширеність корупції в Україні та світі.	4	12
	Підготовка до практичних занять	8	8
	Підготовка до тестування	4	
2	Некорупційні прояви недоброчесності в медіа	4	12
	Загрози корупції для функціонування закладів вищої освіти	4	12
	Підготовка до практичних занять	16	12
	Підготовка до тестування	4	
Загальна кількість, год.		54	78

7 МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Вивчення дисципліни «Антикорупція та доброчесність» здійснюється традиційними методами із застосуванням сучасних методико-педагогічних технологій.

Теоретичні знання, що викладаються під час лекцій, використовуються на практичних заняттях.

8 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

8.1 Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

	Вид заняття/контрольний захід										Залік
	ЗМ №1				ЗМ №2						
	ПЗ 1	ПЗ 2	Тест 1	КТ1	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5	ПЗ 6	Тест 2	КТ2	
Мін./макс. рейт. оцінк.	5-8	5-8	15-26	25-42	5-8	5-8	5-8	5-8	15-26	35-58	60-100

8.2 Якісні критерії оцінювання

Контроль знань, які отримують здобувачі внаслідок проведення усіх форм навчання, здійснюється шляхом перевірки виконання практичних занять та тестування по завершенні вивчення певного змістового модулю.

Як форма підсумкового контролю для дисципліни використовується залік.

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- основні поняття, терміни та визначення з дисципліни;
- види та форми корупції;
- причини долучення до корупції;
- наслідки корупції;
- методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією;
- система антикорупційних органів в Україні;
- поняття доброчесності та етики;
- принципи доброго врядування (12 принципів);
- роль громадської участі в процесі боротьби з корупцією;
- роль медіа в процесі боротьби з корупцією;
- нормативно-правове регулювання корупції в бізнесі;
- шляхи розбудови доброчесності в ЗВО;
- права та обов'язки студентства.

Необхідний обсяг умінь:

- вибирати принципи, методи та засоби боротьби з корупцією;
- уміти ідентифікувати прояви побутової корупції в різних сферах життя;
- ідентифікувати корупційні ризики;
- обирати доброчесні сценарії поведінки;
- ідентифікувати «фейки», «джинсу», «маніпуляцію» та інше в матеріалах

ЗМІ;

- скласти «комплаєнс-план» для бізнесу (комплексну антикорупційну програму);

- просувати цінності доброчесності в освітньому середовищі.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти протягом семестру

– **Задовільно, D, E (60-74).** Оцінку «задовільно» заслуговує здобувач, який виявив мінімум знання основного змісту матеріалу з дисципліни в об'ємі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за напрямом (спеціальністю), який впорався з виконанням усіх практичних занять і контрольної роботи, що передбачені програмою, але у результатах практичних занять і аудиторних робіт, а також відповідях на запитання є похибки.

– **Добре, C (75-89).** Оцінку «добре» заслуговує здобувач, який виконав усі завдання, виконав контрольну роботу (аудиторну), який виявив повне знання програмного матеріалу, вірно розкрив суть проблем, але у змісті відповіді є незначні помилки, або недостатньо обґрунтовано надані відповіді на запропоновані запитання з лекційного матеріалу, з матеріалу практичних занять та матеріалу з самостійної роботи.

– **Відмінно, A, B (90-100).** Оцінку «відмінно» заслуговує здобувач, який виявив всебічні чіткі, систематичні та глибокі знання теоретичного та практичного навчального матеріалу з дисципліни, вірно розкрив суть і достатньо обґрунтував своє ставлення до запропонованих питань, виявив вміння вільно виконувати практичні завдання, що передбачені програмою, а також безпомилково виконав усі завдання, вміє аналізувати і систематизувати інформацію.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка з дисципліни	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	екзамен	залік	
96-100	5 (відмінно)	Зараховано	A
90-95	5 (відмінно)		B
75-89	4 (добре)		C
66-74	3 (задовільно)		D
60-65	3 (задовільно)		E
35-59	2 (незадовільно)	Не зараховано	FX
1-34			F

9 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

9.1 Базова література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Басанцов І. В. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія / І. В. Басанцов, О. О. Зубарева. Суми: Сумський державний університет, 2016. 113 с.

3. Дітковська Л. А., Буяшенко В. В., Оніщик Ю. В. Академічні студії: навчально-методичний посібник. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2019. 36 с.
4. Запобігання корупції у приватному секторі: монографія / Б. М. Головкін [та ін.]; за заг. ред. Б. М. Головкіна ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків: Право, 2020. 286 с.
5. Кохан Г.В. Явище політичної корупції: теоретико-методологічний аналіз. Київ: НІСД Національний інститут стратегічних досліджень, 2013. 232 с.
6. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції / М. В. Романов; ГО «Харківська правозахисна група». Харків: ТОВ «Видавництво „Права людини“», 2017. 176 с.
7. Стратегія формування нульової толерантності до корупції // Офіс доброчесності НАЗК, 2021. Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/Strategiya-formuvannya-nulvoyi-tolerantnosti-1.pdf>.
8. Філіп М. Концептуалізація політичної корупції. Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія // *Дух і літера*, 2021. – С. 38-60.
9. Barkhouse A., Hoyland H., Limon M. Corruption: a human rights impact assessment. Policy Brief. Geneva: Universal Rights Group, 2018.
10. Carothers C. Corruption Control in Authoritarian Regimes: Lessons from East Asia. - Cambridge University Press, 2022. 293 p.
11. Council of Europe. Resolution on Twenty guiding principles for the fight against corruption, 1997. Режим доступу: <https://rm.coe.int/16806cc17c>.
12. Ivanov E. Overview of Anti-Corruption Compliance Standards and Guidelines. - International Anti-Corruption Academy (IACA), 2022. 95 p.
13. Schauseil W. Media and anti-corruption. U4 Helpdesk Answer, 2019. 17p. Режим доступу: <https://www.u4.no/publications/media-and-corruption.pdf>.

9.2 Допоміжна література

1. Висоцька Л., Кирилова Д. Case: академічна доброчесність. Навчально-методичний посібник для педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету». – Кривий Ріг: ВСП «КРФК НАУ», 2022. 60 с
2. Грищук, М. (2020). Передумови виникнення та протидії корупції: історико-правові аспекти // *Актуальні проблеми правознавства*, 2020. - №2(22). – С.28-35.
3. Громадянське суспільство vs. корупція в Україні // *Дух і літера*, 2019. – С. 14-73.
4. Закон України «Про вищу освіту». Редакція від 27.10.22. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
5. Закон України «Про доступ до публічної інформації», 2011. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
6. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України», 2014. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

7. Закон України «Про запобігання корупції», 2014. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/ed20141014#n24>.
8. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
9. Каленіченко Л., Слинко Д. Поняття, ознаки і види корупції // *Право і безпека – Law and Safety*, 2022. – № 1(84). – С. 39-46.
10. Кікалішвілі М. Роль мас-медіа у профілактиці корупційних злочинів // *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. Спецвипуск, 2019. – Т. 2. – С.102-106.
11. Нелезенко Н. П. Концептуальні рішення запобігання корупції в процесі формування програм інноваційного розвитку України // *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Серія: Управління, 2013. – Вип. 4. – С. 304-311.
12. Походєєва В. Запобігання корупції в Україні крізь призму медіа: формування антикорупційного дискурсу як превентивний захід // *Актуальні проблеми політики*, 2021. – №67.
13. Тимошенко В. І. Вибори та корупція: сутність, причини, заходи запобігання // *Правовий вісник Української академії банківської справи*, 2014. – С. 7-11.
14. Md. Abdul Jalil. Role of Media in Implementing National Integrity Strategy // *Daily Sun*, 2022. Режим доступу: <https://www.daily-sun.com/post/622351>.
15. Kukutschka R., Martinez B. Anti-corruption strategies for authoritarian states // *U4 Helpdesk Answer* 7, 2018. – Р. 1-18.
16. Shrabani S., Kunal S. The corruption–growth relationship: does the political regime matter? // *Journal of Institutional Economics* 17.2, 2021. – Р. 243-266.

10 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Електронна бібліотек ХНУРЕ. Режим доступу: <https://lib.nure.ua>.
2. Transparency International Україна. Режим доступу: <https://ti-ukraine.org>.
3. Офіс доброчесності НАЗК. Режим доступу: <https://nazk.gov.ua>.
4. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua>.